

Govor predsednika Avto-moto zveze Slovenije Antona Breznika ob 100-letnici prve motociklistične dirke v Sloveniji

Tehniški muzej Slovenije, 28. avgusta 2020

Spoštovani,

mineva sto let, odkar se je začela pisati zgodovina slovenskega motošporta.

29. avgusta 1920 je bila na takrat makadamski cesti od Podlipse do Smrečja organizirana prva motociklistična dirka na ozemlju Slovenije. Na teh ovinkih se je rodila želja, ki je v stoletju slovenske dirkače pripeljala med svetovno elito in celo do naslovov evropskih ter svetovnih prvakov. Ti uspehi sodijo med največje dosežke slovenskega športa.

Morda je naključje – ali pa tudi ne, da je ta dirka potekala v neposredni bližini kraja, kjer so leta 2002 našli 5200 let staro leseno kolo in pripadajočo os, kot osnovni sestavni del podvozja voza. Gre za eno najstarejših lesenih najdb te vrste v Evropi in na svetu.

Slovenecem nam je, kot kaže, ljubezen do tehnike in njene dovršenosti položena v zibelko. Že prazgodovinski kolar z Ljubljanskega barja se je odlično spoznal na les, njegove lastnosti ter tudi na izdelovanje koles in vozov, saj je raziskava pokazala, da je naredil vrhunski izdelek. Naši ne tako davni predniki sodijo med pionirje mobilnosti. Janez Puh je leta 1899 v Gradcu ustanovil tovarno za izdelavo motociklov. To je le dobro desetletje za tem, ko je izumitelj Gottlieb Daimler patentiral prvi motocikel na svetu.

Sredstva, ki so najprej služila transportu, pa so kaj hitro postala tudi športni rekviziti, vir zabave in orodje za dokazovanja spretnosti, moči ter znanja. V zadnjem stoletju sta se tako šport kot mobilnost prepletala. Izumi, ki so dirkačem pomagali do višjih hitrosti in večje varnosti, so postali del množične proizvodnje avtomobilov in motociklov. Sinergija je spodbujala še večjo strast do vonja po bencinu. Po drugi svetovni vojni so v Sloveniji ravno športne prireditve popularizirale avtomobilizem in motociklizem, kar je ranjeni deželi omogočilo ponoven zagon.

To je tudi obdobje, ko je Avto-moto zveza Slovenije slovenske motocikliste vzela pod svoje okrilje in prek Avto-moto zveze Jugoslavije poskrbela za njihovo mednarodno športno udejstvovanje. Po osamosvojitvi Slovenije je AMZS oktobra leta 1992 kot nacionalna športna zveza za vse zvrsti motociklističnega športa postala članica mednarodne motociklistične zveze FIM. S tem slovenskim dirkačem omogoča, da nastopajo na mednarodnih dirkah, slovenski prireditelji pa lahko organizirajo mednarodne dirke.

Gospo in gospodje,

zgodovina je vselej mozaik številnih zgodb izjemnih posameznikov, ki s svojim neusahljivim elanom premikajo meje mogočega. To velja tudi za zgodovino slovenskega motošporta, zato bi se ob tej priložnosti rad zahvalil vsem športnicam in športnikom, trenerjem, športnim funkcionarjem in delavcem, ki ste v avto-moto društvih in klubih v uspehe slovenskega športnega motociklizma vložili svoje znanje in številne ure prostovoljnega dela. Nenazadnje tudi družinam športnikov. Profesionalna športna pot je vselej družinski projekt, ki poleg finančnega vložka terja prilagoditev družinskega življenja in želja ambicijam športnika. Vi ste torej tisti, ki ste slovenski motošport pripeljali v družbo najboljših na svetu. Ponosen sem, da sem lahko danes v vaši družbi.

Jubileji pa so tudi priložnost, da se zazremo v prihodnost. Človeštvo je od izuma lesenega kolesa do prvega motocikla, ki je bil prav tako lesen, res potrebovalo več kot 5 tisočletij, a nadaljnji razcvet je potekal s svetlobno hitrostjo, šport in mobilnost pa se še naprej razvijata z roko v roki.

Tako kot pri transportu se tudi v športu soočamo z izzivom podnebnih sprememb. Ali bo prihodnost avto-moto športa električna, je danes preuranjeno napovedovati. Vsekakor pa se bomo v AMZS s svojimi aktivnostmi in ozaveščanjem voznikov še dejavneje vključevali v pobude za varovanje naravnega okolja. Predvsem si želimo, da bi z zainteresiranimi skupinami in posamezniki ter državnimi organi našli skupni jezik, da to problematiko ob ustrezni skrbi za okolje rešimo v zadovoljstvo vseh deležnikov.

Se nam bodo morda v prihodnosti uresničile olimpijske sanje? AMZS je sicer kot članica Olimpijskega komiteja Slovenije del olimpijskega gibanja, a prizadevanja motociklistov, vključno z našo krovno zvezo FIM, da bi se tudi tekmovalci katere od motošportnih panog lahko borili za olimpijska odličja, so trenutno še na situ odločevalcev. Verjamemo pa, da bo tudi na tem področju prišel naš čas. Zato bomo še toliko več energije vlagali v razvoj podmladka, saj so mladi edino zagotovilo, da se bomo lahko še naprej veselili športnih uspehov na najprestižnejših tekmovanjih. Občutke, ko človek opazuje vihranje slovenskih zastav, ko zadoni Zdravljica, naš športnik pa stoji na najvišji stopnički zmagovalnega odra, je težko prečiti v besede. In ravno zaradi te njihove izjemnosti moramo storiti vse, kar je v naši moči, da bodo ta privilegij imele tudi prihodnje generacije. Tudi zato je še kako pomembno vključevanje žensk v motošport, saj bodo na ta način vrata v ta svet lažje odpirala tudi dekleta.

Cenjeni gostje,

želim vam prijetno praznovanje naše častitljive obletnice. Naj nas izzivi, ki so pred nami, pogumno vodijo v naslednja desetletja slovenskega športnega motociklizma. Verjamem, da bodo naša skupna prizadevanja rodila sadove in da bodo zanamci tudi ob stoletju osorej izpričevali bogato bero uspehov.